

REFERAT FRA GENERALFORSAMLING 10. MAJ 2025 PÅ ANHOLT

Referent: Lene Halmø Terkelsen

Færgesfart, skiftende politiske udmeldinger om postomdelingen på øerne og manglen på boliger. Det var nogle af de temaer, der blev debatteret ved årets generalforsamling i Sammenslutningen af Danske Småøer på Anholt, hvor der også blev tid til at opleve øens helt specielle natur.

Fredag den 9. maj gik mere end 50 beboere fra 23 forskellige småøer ombord på færgen til Anholt for at tilbringe en weekend i hinandens selskab. Turen til Danmarks mest isolerede ø, Anholt, tager tre timer, og undervejs gik snakken livligt.

Næste morgen mødtes de i øens forsamlingshus til generalforsamling, og Anholts ø-repræsentant Birgitte Dahl Jeppesen bød dem varmt velkommen.

- Det er dejligt at se, at så mange har taget den lange tur herover, så I får et indtryk af, hvordan det er at bo her, sagde hun.

For én ting er at sejle ti eller 50 minutter for at komme til tandlægen eller på arbejde. Noget andet er at skulle tilbringe tre timer på vandet og derpå nogle dage på fastlandet, pointerede hun, og så var lyset allerede sat på et af de emner, der kom til at indtage hovedrollen på årets generalforsamling, nemlig betydningen af god og stabil færgedrift.

Godt og skidt

I sin indledende beretning gav formand, Kirsten Sydendal, en status på foreningens arbejde, og hendes gennemgang af foreningens mange politiske indsatser bød på både gode og dårlige nyheder. For på den ene side kan man glæde sig over det, politikerne omtaler som "den fulde indfasning" af Landevejsprincippet.

- Men ét er beregninger på Christiansborg, et andet er virkeligheden ude på vores øer og i vores kommuner, anførte formanden med henvisning til, at ændringerne i takster slår vidt forskelligt igennem i de enkelte kommuner.

Blandt de negative nyheder var desuden, at Folketinget skærer i antallet af udvalg efter næste folketingsvalg, og at det betyder, at Udvalget for Landdistrikter og Øer, der med sit særlige underudvalg for småøer, har været vigtige organer for Ø-sammenslutningen, nedlægges. Der er dog mulighed for at bevare det lille Udvalg for Småøer, og formanden lovede, at kampen for at bevare udvalget vil gå ind.

Et andet opmærksomhedspunkt i beretningen var Transportministeriets aktuelle udmelding om postomdelingen på øerne, der i ugen op til generalforsamlingen havde skabt berettiget forvirring blandt øboerne: For bliver de nye regler et supplement eller en erstatning for de gamle? Det havde ministeriet vekslende forklaringer på.

Blandt de positive nyheder, som indgik i formandens beretning, var udmeldingen om, at Kystdirektoratet vil nedbringe de ekstremt lange ventetider på sagsbehandling. Målet er, at 90 procent af sagerne skal være klaret inden for et år. Derudover var det naturligvis også værd at glæde sig over de ekstra midler, som Sammenslutningen af Danske Småøer har modtaget i løbet af 2024 og 2025, bemærkede Kirsten Sydendal. Formanden omtalte også opdateringerne i planloven, der trådte i kraft i 2024 og som medfører visse lempelser til gavn for småøerne, men som også stiller krav om at udarbejde ø-udviklingsplaner. Et krav, der er ressourcekrævende at leve op til, og som risikerer at strande i bureaukrati, anførte hun.

Hvad skal prioriteres?

Efter formandens beretning strøg fingrene i vejret. Mange deltagere havde kommentarer og spørgsmål til bl.a. færgedrift, postlov og bolig manglen på øerne. Der blev også plads til en diskussion af, hvordan Sammenslutningen af Danske Småøer bør prioritere kræfterne i de mange sager, der har betydning for småøerne.

- Bosætning er vigtigere end at få posten ud, fastslog en beboer fra Omø, mens en øbo fra Endelave mente, at post faktisk netop er afgørende.

Flere andre gav udtryk for, at de gerne ville dykke dybere ned i spørgsmålet om, hvorfor nogle øer oplever større tilflytning end andre.

Under den efterfølgende debat opfordrede LAG Småøernes forperson Lilian Petersen desuden til, at man synliggjorde værdien af LAG Småøernes støtte, mens andre deltagere bad om, at Ø-sammenslutningen delte eksempler på velfungerende samarbejder mellem kommune og ø.

Mange midlertidige midler

Sekretariatsleder Lise Thillemann Sørensen redegjorde for sekretariatets arbejde i et begivenhedsrigt jubilæumsår.

- Det har ikke bare været pindemadder og bobler, som hun sagde og fortalte derefter om, hvordan sekretariat og formandskab har deltaget i intet mindre end syv folkemøder, hvor man har synliggjort småøerne overfor både politikere og den brede befolkning.

Sekretariatet tager sig af en række opgaver – fra hørings svar og sociale medier til driften af et fødevarenetværk for småøerne, fortalte Lise Thillemann Sørensen og fremhævede et af Ø-sammenslutningens seneste tilbud, hvor øer kan få bistand til at udarbejde beredskabsplaner.

En anden vigtig indsats er arbejdet med at indhente data om øerne, så man ved hjælp af fakta kan styrke småøernes argumentation i fx politiske spørgsmål. I den forbindelse har man i det forløbne år blandt andet afdækket landbrugsområdet og antallet af færgepassagerer, mens det har vist sig langt vanskeligere at indhente tal på småøernes mange turister.

Derefter gennemgik sekretariatslederen regnskabet, der bl.a. viste en glædelig fremgang i antallet af medlemmer af beboerforeningerne. Efter gennemgangen af regnskabet kom revisor Simone Lotus Møller fra Birkholm med en bemærkning om udfordringerne ved, at nogle af de bevillinger, som Ø-sammenslutningen bygger deres arbejde på, ikke er permanente. De midlertidige midler betyder, at sekretariatet står på et usikkert grundlag og derfor har en udfordring i forhold til at fastholde sit personale.

Forslag til debat

Endelig skulle forsamlingen debattere de to forslag, som bestyrelsen havde modtaget. Det første kom fra Sejerø og Nekselø beboerforeninger, der opfordrede Sammenslutningen af Danske Småøer til "som et politisk mål at skabe en ramme for, at ø-samfundene kan øve indflydelse på færgedriften til de enkelte øsamfund", som det hed. Mere konkret ønskede man, at Ø-sammenslutningen skulle arbejde for at, det lokale færgerederi blev drevet af en fagprofessionel overfartsledelse, fortrinsvis med rod i færgebesætningen, og at overfartsledelsen skulle referere til en professionel bestyrelse, hvori der indgår repræsentanter for – og udpeget af – de ø-samfund, som besejles af rederiet.

En beboer fra Sejerø begrundede forslaget, der bl.a. udspringer af de senere års frustrationer i forbindelse med forringelser i færgedriften for de to øer.

Femø Beboerforening havde indsendt et ændringsforslag til forslaget fra Sejerø. Her mente man, at Ø-sammenslutningens bestyrelse burde arbejde for at "få iværksat en offentlig funderet undersøgelse af fordele og ulemper ved forskellige modeller for organisering og finansiering af færgefarten til de danske småøer". På Femø så man positivt på Sejerøs forslag, men man mente, man burde se mere åbent på løsninger, lød det i den mundtlige begrundelse for ændringsforslaget. Kirsten Sydendal understregede, at bestyrelsen til fulde forstod den vanskelige situation på Sejerø og Nekselø, men at man ikke mente, at det ville gavne at lægge så stramme rammer ned over alle øer. I stedet foreslog bestyrelsen at afholde et færge-seminar for øerne, hvor man kunne afdække, hvad der skulle fokuseres på i en eventuel undersøgelse. Det førte til engageret debat om øboernes muligheder for at øve indflydelse på færgerne, om hvor §20 midlerne havner henne, og om det hensigtsmæssige i at udstikke snævert formulerede mål for bestyrelsens arbejde. Flere ø-repræsentanter gav udtryk for, at de også forstod situationen på Sejerø og Nekselø, men at de frygtede, at forslaget ikke ville være til gavn for samtlige 27 øer. Efter en længere debat blev begge forslag trukket tilbage, og generalforsamlingen pålagde bestyrelsen at arrangere et seminar med færger som tema. Seminaret skal munde ud i et overblik over øernes udfordringer med færgedriften. På baggrund af dette overblik vil bestyrelsen fremlægge, hvordan man i Ø-sammenslutningen skal arbejde videre med at forbedre vilkårene for færgedriften og for øboernes muligheder for at blive hørt i færge-spørgsmål i deres kommune.

En tur i ørkenen

Derefter blev Bjarne Jepsen fra Aarø genvalgt som næstformand med 24 ud af 24 mulige stemmer. I sin motivation pegede næstformanden blandt andet på betydningen af at synliggøre over for magthaverne, at beboere på småøerne bør have de samme forhold som danskere i resten af landet.

Derudover blev Simone Lotus Møller fra Birkholm valgt ind i bestyrelsen med et overbevisende antal stemmer, og der blev valgt tre suppleanter fra hhv. Femø, Omø og Fur.

Efter generalforsamlingen fik deltagerne mulighed for at gå tur på nogle af øens særlige steder, der bærer så dragende navne som *Ørkenen* og *Kærlighedsstien*, og inden aftenens festmiddag fortalte ejeren af Anholt Gin, Jakob Kjærgaard, om sit arbejde med virksomheden.

Søndag formiddag var der gudstjeneste i øens kirke, inden deltagerne igen steg på færgen til endnu tre timers hyggeligt samvær og sejlads.

Generalforsamlingen kort:

- **Deltagere.** 23 øer var repræsenteret ved generalforsamlingen. Der var afbud fra Barsø, Hjortø, Tunø og Venø. Venø havde afgivet fuldmagt til at stemme.
- **Rotation.** Baagø og Omø trådte ind i bestyrelsen, Fejø og Strynø trådte ud, og Aarø fortsætter.
- **Regnskab.** Årets resultat viste et overskud på 14.747 kr.
- **Nyvalgte.** Simone Lotus Møller fra Birkholm blev valgt til bestyrelsen. Som suppleanter blev Birte Harritsø (Femø), Jørn Højer-Pedersen (Omø) og Anne-Marie Mortensen (Fur) valgt. Nye revisorer blev Flemming Christensen (Avernakø) og Dorte Christensen (Fur). Revisorsuppleant blev Jørgen Ulvund fra Endelave.
- **Gensyn:** Næste generalforsamling bliver på Omø i 2026.